

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Petra Šuránka a JUDr. Jana Vyklického ve věci žalobce **Ing. J. P., MBA**, zastoupeného Mgr. Lukášem Trojanem, advokátem ve společnosti KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o., se sídlem CITY TOWER, Hvězdova 1716/2b, Praha 4, proti žalovanému **Národnímu bezpečnostnímu úřadu**, se sídlem Na Popelce 2/16, Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ředitele žalovaného ze dne 23. 7. 2014, č. j. 168/2014-NBÚ/07-OP, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 8. 2016, č. j. 3A 108/2014 - 111,

takto:

I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. 8. 2016, č. j. 3A 108/2014 - 111, **se zrušuje.**

II. Rozhodnutí ředitele Národního bezpečnostního úřadu ze dne 23. 7. 2014, č. j. 168/2014-NBÚ/07-OP, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Za řízení o žalobě a o kasační stížnosti **je** žalovaný **povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši **24 456 Kč** do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Lukáše Trojana.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 17. 4. 2014, č. j. 35434/2014-NBÚ/P, žalovaný zrušil platnost osvědčení žalobce pro stupeň utajení Tajné z důvodu, že žalobce přestal splňovat podmínku bezpečnostní spolehlivosti podle § 12 odst. 1 písm. d) zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění zákona č.

303/2013 Sb. (dále jen „zákon o utajovaných informacích“), přičemž v odůvodnění upřesnil, že v případě žalobce shledal existenci bezpečnostního rizika podle § 14 odst. 2 písm. a) zákona o utajovaných informacích (závažná nebo opakovaná činnost proti zájmům České republiky) na základě toho, že žalobce měl na datovém nosiči zpřístupnit neoprávněné osobě audionahrávky osobností z veřejného života, manipulovat s nimi v prostředí společnosti ABL a identifikovat původce těchto záznamů.

Jednalo se o v pořadí druhé rozhodnutí rušící platnost osvědčení vydaného žalobci, neboť v pořadí první rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 12. 2013, č. j. 109837/2013-NBÚ/P, ředitel žalovaného na základě rozkladu žalobce zrušil rozhodnutím ze dne 7. 4. 2014, č. j. 73/2014-NBÚ/07-OP, přičemž žalovanému vytkl, že bezpečnostní svazek jako podklad o činnosti žalobce obsahoval pouze usnesení o zahájení jeho trestního stíhání, nikoliv však jeho podklady shromážděné v průběhu trestního řízení, z nichž by bylo možné existenci bezpečnostního rizika ověřit, a že odůvodnění rozhodnutí mělo v zájmu srozumitelnosti obsahovat alespoň výčet podkladů, které byly vzaty při rozhodování v potaz, byť jejich vlastní obsah s ohledem na ochranu utajovaných informací nelze v odůvodnění blíže rozvést.

V pořadí druhý rozklad žalobce (téměř doslovně shodný s textem žaloby a aktuální kasační stížnosti) již ředitel žalovaného rozhodnutím ze dne 23. 7. 2014, č. j. 168/2014-NBÚ/07-OP (dále jen „napadené rozhodnutí“), zamítl, a rozhodnutí žalovaného potvrdil. V odůvodnění připomenul judikaturu Nejvyššího správního soudu k předchozí právní úpravě, podle níž je vydání osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi přiznáním mimořádného oprávnění, které je odvislé i na správním uvážení správního orgánu a posouzení souvisejících neurčitých právních pojmů, a podle které pro závěr o bezpečnostní nespolehlivosti postačuje již samotné podezření z existence bezpečnostních rizik. Ředitel žalovaného v napadeném rozhodnutí dále poukázal na provedené doplnění podkladů v bezpečnostním svazku, které jsou podle něj již dostatečné a dokládají závažné pochybnosti ohledně přístupu žalobce k ochraně utajovaných informací, jeho loajalitě a důvěryhodnosti. Aniž by bylo možné v odůvodnění specifikovat obsah těchto utajovaných pokladů, na jejich základě k variantám předkládaným žalobcem v průběhu trestního řízení a v rámci řízení o rozkladu uvedl, že je sice nelze zcela vyloučit, avšak bezpečnostní řízení, na rozdíl od řízení trestního není ovládáno zásadou „*in dubio pro reo*“, naopak je postaveno na principu vyloučení jakýchkoliv pochybností o bezpečnostní spolehlivosti toho kterého účastníka řízení. Spisový materiál obsahuje skutečnosti, které sice přímo „neusvědčují“ účastníka řízení ze závadového jednání, avšak ve svém souhrnu logicky a důvodně vyvolávají pochybnost o jeho bezpečnostní spolehlivosti, závažné zvláště proto, že objektem chráněného zájmu jsou utajované informace, a v neposlední řadě také proto, že je zpochybněna nestrannost a řádný a svědomitý výkon služby úřední osoby. Závěrem ředitel konstatoval, že se neztotožnil s návrhem rozkladové komise na zrušení napadeného rozhodnutí, k čemuž blíže uvedl, že rozkladová komise je poradním orgánem a vedoucí ústředního orgánu státní správy není jejím návrhem vázán, přičemž rozhodné je pouze jeho stanovisko.

Následně brojil proti napadenému rozhodnutí žalobce žalobou u Městského soudu v Praze, který ji však rozsudkem ze dne 17. 8. 2016, č. j. 3A 108/2014 - 111 (dále jen „napadený rozsudek“), zamítl. Městský soud po seznámení se s utajovanou i neutajovanou

částí spisového materiálu, přičemž přezkoumával postup a důvody pro zrušení platnosti osvědčení v úplnosti i nad rámec uplatněných námitek, konstatoval, že listiny v něm obsažené skýtají pro závěr správních orgánů dostatečnou oporu. Soud se tedy neztotožnil s tvrzením žalobce, že účelově vybrané procesní podklady trestního řízení, o které se opírá usnesení o zahájení trestního stíhání (protokol o výslechu utajovaného svědka V. S. ze dne 13. 6. 2013 a znalecký posudek ze dne 3. 9. 2013) a informace nesouvisející s jednáním, jež je účastníkovi kladeno za vinu (protokol o výslechu svědka J. N. ze dne 12. 12. 2013), nemohou být stěžejním pilířem důvodů pro závěr o nedostatku bezpečnostní spolehlivosti účastníka řízení. Městský soud uvedl, že vzal v úvahu předně konkrétnost jednotlivých aspektů, které vyplývají z výše označených podkladů, a závažnost jednání žalobce, která z nich vyplývá, podpůrně přihlédl i k časové stránce potenciálního bezpečnostního rizika. Rozhodným však je skutečnost, že obrana spočívající v žalobcem předestřených odlišných možnostech zpřístupnění audionahrávek osobností z veřejného života neoprávněné osobě nemůže sama o sobě vyvrátit závěr správních orgánů o bezpečnostním riziku na straně žalobce ve smyslu ustanovení § 14 odst. 2 písm. a) zákona o utajovaných informacích.

Městský soud se shodoval s ředitelem žalovaného, že stav věci byl po doplnění a konkrétním označení podkladů ve správním řízení zjištěn v rozsahu, který je nezbytný pro rozhodnutí, přičemž napadené rozhodnutí je dostatečně odůvodněno v mezích daných ustanovením § 122 odst. 3 zákona o utajovaných informacích, a souhlasil i s tím, že úprava ochrany utajovaných informací je z důvodu ochrany bezpečnostních zájmů státu založena na principu vyloučení jakýchkoliv pochybností o bezpečnostní spolehlivosti fyzické osoby, jejíž nedostatek může být dán již při pouhém podezření z existence bezpečnostního rizika. Při ověřování existence bezpečnostních rizik přitom žalovaný není vázán rozhodnutím jiných orgánů státu, a není tedy povinen čekat ani na výsledek trestního řízení, ostatně žalovaný ani neposuzuje, zda chování žalobce vykazovalo znaky skutkové podstaty trestného činu, ani se nevyjadřuje k otázce, zda chování je prokázáno. Účelem bezpečnostního řízení není posuzovat vinu, popř. trestat, účelem je posoudit, zda je žalobce schopen zajistit ochranu utajovaným informacím, k nimž již má či může mít v budoucnu přístup, přičemž odnětí privilegia v podobě osvědčení nezasahuje do právní sféry daného subjektu v takové míře, jako právě trestní řízení. Rozkladový orgán adekvátně vymezil účel bezpečnostního řízení, který je diametrálně odlišný od řízení trestního. Z napadeného rozhodnutí nelze dovodit, že by správní orgány své oprávnění překročily a uznaly v rozporu se zásadou presumpce neviny žalobce vinným z trestného činu, naopak sama skutečnost trestního stíhání žalobce nebyla rozhodnou při posouzení jeho bezpečnostní spolehlivosti.

Žalobcem uváděné možnosti úniku nahrávek nemohou podle městského soudu vyvrátit logičnost závěrů o existenci bezpečnostního rizika u žalobce, protože bezpečnostní řízení, na rozdíl od řízení trestního, není ovládáno zásadou „*in dubio pro reo*“, nýbrž je postaveno na principu vyloučení jakýchkoliv pochybností o bezpečnostní spolehlivosti osoby. Spisový materiál obsahuje skutečnosti, které ve svém souhrnu logicky a důvodně vyvolávají pochybnost o bezpečnostní spolehlivosti žalobce, závažné zvláště proto, že objektem chráněného zájmu jsou utajované informace. Informace obsažené v jednotlivých podkladech pro rozhodnutí odpovídají podle městského soudu nejpravděpodobnějšímu vysvětlení skutkových zjištění, přičemž pravost a pravdivost těchto dokumentů městský soud přezkoumávat nemůže. Obrana žalobce může úspěšně směřovat do řízení, které

vedou orgány činné v trestním řízení, nikoli však do bezpečnostního řízení, s ohledem na princip, že po proběhlém řízení u žalobce nelze vyloučit pochybnosti o jeho bezpečnostní spolehlivosti. Protože žalobcem předestřené alternativy nemohou ve svém důsledku znamenat vyvrácení skutkového děje, z něhož správní orgány vycházejí, městský soud se neshoduje s žalobcem, že žalovaný účelově vybral pouze takové podklady, o které se opírá samotné usnesení o zahájení trestního stíhání žalobce, a nepravdivě uzavřel, že v trestním spisu nenalezl takové podklady, které by byly s popisem tohoto skutkového stavu.

Konečně je to ředitel žalovaného, a nikoliv rozkladová komise, který rozhoduje o rozkladu žalobce, a pokud ředitel žalovaného nerozhodne shodně s usnesením rozkladové komise, neznamená to jeho libovůli, jestliže důvody a jeho úvahy jsou v napadeném rozhodnutí vyjádřeny. Z žádného právního předpisu přitom nevyplývá povinnost ředitele žalovaného vypořádat se s jednotlivými důvody uváděnými rozkladovou komisí.

Proti tomuto rozsudku podává žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v níž navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

Stěžovatel (kromě vynechání jednoho odstavce doslovně shodně jako v žalobě) nejprve připomíná, že napadeným rozhodnutím předcházelo dne 31. 10. 2013 vydání usnesení o zahájení trestního stíhání mj. i jeho osoby, ze strany ředitele Bezpečnostní informační služby (dále jen „BIS“) však byl stěžovatel zbaven mlčenlivosti výhradně jen pro účely trestního stíhání, a tato skutečnost jej omezuje v možnosti plného uplatnění práva na vyjádření v rámci řízení před žalovaným.

Stěžovatel v první řadě nesouhlasí se závěrem napadeného rozhodnutí, že pořízené kopie písemností spisového materiálu vedeného Obvodním státním zastupitelstvím pro Prahu 1 k trestnímu řízení již dostatečně a originálně dokumentují skutkový stav věci popsaný v usnesení o zahájení trestního stíhání. Žalovaný podle stěžovatele pouze účelově vybral podklady, o které se opírá samotné usnesení o zahájení jeho trestního stíhání, například protokol o výslechu svědka J. N. ze dne 12. 12. 2013, ačkoliv ten neobsahuje jakoukoliv skutečnost, která by prokazovala jednání stěžovatele, které je mu v usnesení o zahájení trestního stíhání kladeno za vinu, a naopak pominul jiné pravděpodobné a logicky ucelené alternativy, které jsou obsahem odůvodnění jeho stížnosti ze dne 30. 12. 2013 proti usnesení o zahájení trestního stíhání, ze kterého vyplývají i důkazní vazby na příslušné procesní podklady trestního spisu, které nicméně s ohledem na jejich utajovanou povahu nelze v rámci žaloby (správně: kasační stížnosti) blíže vymezit. Nezahrnutí těchto podstatných skutečností do hodnotícího procesu žalovaného znamená, že jeho rozhodnutí nesplňují zákonné požadavky, neboť jsou v rozporu s účelově zamlženým plným rozsahem trestního spisu, a napadené rozhodnutí je tedy nedostatečně odůvodněné a pro tento nedostatek i nepřezkoumatelné.

Stěžovatel dále s poukazem na čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a čl. 6 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, vyhlášené pod č. 209/1992 Sb. (dále jen „Úmluva“), namítá, že vyvozování závěrů, které se

vztahují k bezpečnostní spolehlivosti ze samotné skutečnosti, že je toho času trestně stíhán, a také konstatování, že se činnosti proti zájmům České republiky dopustil, je při posuzování bezpečnostního rizika zcela nepřípustné, neboť je v rozporu s ústavním principem presumpce neviny předjímat závěr o vině stěžovatele, dokud není pravomocným rozsudkem soudu rozhodnuto o opaku.

S poukazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2012, č. j. 7 As 117/2012-28, stěžovatel namítá, že se v daném případě žalovaný nezabýval úplným a nestranným hodnocením veškerých dostupných informací obsažených v trestním spisu, když vycházel pouze ze skutečnosti samotného trestního stíhání, aniž by posuzoval jeho podloženost a opodstatněnost a následně vliv na závěry o bezpečnostní způsobilosti stěžovatele, resp. vycházel pouze ze subjektivního přesvědčení orgánů činných v trestním řízení, které je spojeno s výpovědí jediného utajovaného svědka, o jehož věrohodnosti má obhajoba stěžovatele odůvodněné pochybnosti. Pouze účelově vybrané procesní podklady trestního řízení, o které se opírá usnesení o zahájení trestního stíhání (protokol o výslechu V. S. ze dne 13. 6. 2013 a znalecký posudek ze dne 3. 9. 2013) a informace nesouvisející s jednáním, jež je stěžovateli kladeno za vinu (protokol o výslechu svědka J. N. ze dne 12. 12. 2013) nemohou být stěžejním pilířem pro závěr o nedostatku jeho bezpečnostní spolehlivosti. Úvahy uvedené žalovaným v rozhodnutí ze dne 17. 4. 2014 jsou nadto v rozporu s dřívějším zrušujícím rozhodnutím ředitele žalovaného, který v něm uzavřel, že usnesení o zahájení trestního stíhání nelze považovat za dostatečný důkaz o chování stěžovatele. Stěžovatel má za to, že z obsahu bezpečnostního svazku, včetně jeho utajované části, nebylo možné učinit závěr, zda procesní podklady popisují skutečný a pravdivý stav věci či zda se jedná o tvrzení smyšlené nebo zkreslené. Podle stěžovatele bylo nutné hodnotit informační hodnotu veškerých dostupných informací (tj. celého trestního spisu) a jejich věrohodnost a provázanost s ostatními procesními podklady, a to nikoliv zcela izolovaně, jak to učinil žalovaný. Stěžovatel trvá na své bezpečnostní spolehlivosti a na své nevině, neboť se stíhaného jednání nedopustil a informace obsažené v usnesení o zahájení trestního stíhání se nezakládají na pravdě.

Stěžovatel připomenul, že dne 25. 6. 2014 mu žalovaný v rámci rozkladového řízení vyhověl a zpřístupnil mu režimovou místnost, v níž mu umožnil podat vyjádření, které bylo s ohledem na jeho obsah označeno stupněm utajení „Důvěrné“ a založeno do utajované části bezpečnostního svazku. Ve vyjádření poukázal na str. 8-13 své stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání s tím, že rozhodné skutečnosti jsou podloženy listinami tvořícími obsah trestního spisu a jejich posouzení je nezbytným předpokladem pro závěr o jeho bezpečnostní spolehlivosti. Stěžovatel dále upozorňuje, že dne 2. 7. 2014 převzal žalovaný od Městského státního zastupitelství v Praze vysvětlení stěžovatele zaznamenané v dokumentu ze dne 26. 3. 2012, č. j. ČTS:T3-14/2012-BIS-5 opr. 1-2., na který odkazoval v rámci svého ústního vyjádření u žalovaného dne 25. 6. 2014 a který je zásadním listinným důkazem; tento úřední záznam však v trestním spise chybí. Přitom se dle stěžovatele jedná o skutečnosti svědčící ve prospěch jeho bezpečnostní spolehlivosti, neboť již v období března 2012, tedy v době více jak jeden a půl roku před zahájením jeho trestního stíhání, poskytl orgánům BIS zásadní vyjádření postihující okolnosti jeho činnosti v rámci BIS a rovněž jednání, které je mu v rámci trestního stíhání kladeno za vinu.

Stěžovatel dále poukazuje na skutečnost, že rozkladová komise žalovaného usnesením ze dne 9. 7. 2014, č. j. 158/2014-NBÚ/07-OP, navrhla jeho rozkladu vyhovět a rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 4. 2014 zrušit, neboť podle jejího názoru nebylo možné na základě shromážděných podkladů u něj učinit dostatečně přesvědčivý závěr o existenci podezření z bezpečnostního rizika. Ředitel žalovaného se podle stěžovatele nedostatečně vypořádal s procesními vadami rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 4. 2014 a nevypořádal se ani se skutečnostmi, které vedly rozkladovou komisi k přijetí výše uvedeného závěru vyhovět rozkladu. Ačkoliv je rozkladová komise „pouhým" poradním orgánem, sestává z právních odborníků i zástupců zpravodajských služeb, kteří disponují dostatečnou kvalifikací, umožňující jim objektivně posoudit bezpečnostní riziko na straně stěžovatele. V důsledku postupu ředitele žalovaného v daném případě je zásadním způsobem ohrožena jedna ze základních zásad správního rozhodování v podobě předvídatelnosti rozhodnutí, což ve svém důsledku představuje Ústavou vyloučenou libovůli na straně správního orgánu. Napadené rozhodnutí je podle stěžovatele nepřezkoumatelné, neboť je v rozporu s účelově zamlčeným plným rozsahem trestního spisu nedostatečně odůvodněno. Nedostatečné odůvodnění způsobuje jeho nezákonnost a je důvodem jeho zrušení.

Nad rámec dosavadní argumentace pak stěžovatel vyjádřil nesouhlas se závěry vyslovenými městským soudem v odůvodnění napadeného rozsudku. Především měl městský soud porušit ustanovení § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s., pokud nevyhověl jeho návrhu na přerušení řízení do doby rozhodnutí velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP") ve věci *Regner proti České republice* (stížnost č. 35289/11), neboť výsledek tohoto řízení, jehož předmětem je otázka, zda je porušením práva na spravedlivý proces upření přístupu účastníka řízení k části správního spisu v bezpečnostním řízení, může mít zcela zásadní dopad i na řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí.

Stěžovatel dále namítá, že i přes odkaz městského soudu na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2011, č. j. 7 As 31/2011-101, soud neposoudil informační hodnotu podkladů v souladu se závěry tohoto judikátu, neboť nejen stěžovatel, ale též vesměs všichni svědci působící v rámci BIS, kteří v trestním řízení vypovídali, explicitně připustili existenci alternativních a zcela jistě pravděpodobnějších možností skutkového průběhu možného úniku. Závěr městského soudu je tak podle stěžovatele tendenční a skutkově nesprávný.

Městský soud se také nesprávně vypořádal se zcela v historii rozkladového řízení bezprecedentní skutečností, že ředitel žalovaného odmítl skutkové a právní závěry rozkladové komise. Bez uvedení argumentace rozkladové komise a důvodů, proč ředitel žalovaného dospěl k odlišnému závěru o bezpečnostní způsobilosti stěžovatele, nemůže podle něj napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost obstát a je výrazem nepřípustné svévole. Městský soud přitom stěžovateli znemožnil prokázat nestandardnost postupu žalovaného v průběhu jeho bezpečnostního řízení, jež stěžovatel považuje za účelové a ryze formalistické, provedením důkazu výslechem členů rozkladové komise. V této souvislosti pak stěžovatel poukazuje na obsah článku publikovaného deníkem EURO dne 25. 8. 2014 pod názvem „*Langova úniková rychlost – únik další nahrávky z BIS posílil spekulace o brzkém odvolání šéfa kontrarozvědky Jiřího Langa*", z nějž vyplývá, že již dne 1. 11. 2013, pouhý den po zadržení stěžovatele, byli svoláni příslušníci 4. ekonomického odboru BIS (v němž

stěžovatel v rámci BIS působil) a pravděpodobně příslušník BIS je velmi podrobně informoval o trestním vyšetřování oznamovatele, čímž mohl překročit pravomoc a současně vyzradit utajovanou informaci osobám, které nemusely mít oprávnění přijít do styku s informacemi o trestním stíhání. Současně se ukázalo, že tím, kdo řídil vyšetřování stěžovatele, mohl být některý z příslušníků BIS působící mimo inspekci BIS a že mohl mimo své zákonné kompetence vyvíjet snahu, aby byl stěžovatel co nejpřísněji potrestán.

Ke kasační stížnosti se žalovaný vyjádřil nesouhlasně. Poukázal na skutečnost, že úprava utajovaných informací je z důvodu ochrany bezpečnostních zájmů České republiky založena na principu vyloučení jakýchkoliv pochybností o bezpečnostní spolehlivosti dané fyzické osoby. Nedostatek bezpečnostní spolehlivosti může být dán již jen při pouhém podezření z existence bezpečnostního rizika. Při ověřování existence bezpečnostních rizik posuzuje na základě dostupných informací, zda chování účastníka řízení může být bezpečnostním rizikem. Neposuzuje přitom, zda chování účastníka řízení vykazuje znaky skutkové podstaty trestného činu, ani se nevyjadřuje k otázce, zda chování je dostatečně prokázáno, pouze zvažuje, zda z daného množství informací nevyplývá k dané osobě možnost některého ze zákonem presumovaných bezpečnostních rizik. Účelem bezpečnostního řízení tedy není posuzovat vinu a popř. trestat, účelem je posoudit, zda je účastník řízení schopen zajistit ochranu utajovaným informacím, k nimž již má či může mít v budoucnu přístup. Žalovaný nesmí sice rezignovat na svou povinnost úplně a přesně zjistit stav věci, ale nelze od něj co do rozsahu zjišťování očekávat, že bude nahrazovat úlohu orgánů činných v trestním řízení. Pokud jde o omezení procesních práv účastníků v řízení před správním soudem v důsledku nezpřístupnění utajovaných informací, právo na spravedlivý proces v takovém případě garantuje soud, který supluje aktivitu stěžovatele a zkoumá relevanci utajovaných informací ze všech hledisek, které se jeví být důležitými. Žalovaný poukázal na související judikaturu Nejvyššího správního soudu i na nález Ústavního soudu ze dne 25. 6. 2003, sp. zn. II. ÚS 28/02, v němž bylo konstatováno, že v případě žadatelů o oprávnění se seznamovat s utajovanými informacemi není z ústavněprávního hlediska možné garantovat všechna procesní práva ve shodné míře, jako u jiných profesí.

Pokud nicméně stěžovatel namítá, že je omezen tím, že byl zbaven mlčenlivosti výhradně pro účely trestního řízení, žalovaný zdůrazňuje, že stěžovateli, stejně jako i jeho zástupci a žalovanému byly k dispozici veškeré podklady trestního řízení a žalovaný dokonce stěžovateli umožnil se k věci vyjádřit i v režimové místnosti, takže žalovaný se mohl s jeho argumentací plně seznámit a stěžovatelovo právo na spravedlivý proces nebylo dotčeno. Pokud jde o omezení přístupu stěžovatele k podkladům bezpečnostního řízení, žalovaný žádný z nich neoznačil podle § 133 odst. 2 a 3 zákona o utajovaných informacích a městský soud byl připraven stěžovateli zpřístupnit utajovanou část spisu, ten to však odmítl s tím, že podklady jsou mu známy z trestního řízení. Protože stěžovatel byl seznámen se všemi podklady a věděl, jaké jednání je předmětem trestního stíhání a představuje bezpečnostní riziko, není jeho případ skutkově obdobný s případem *Regner proti České republice*. Navíc žalovanému není známo, že by soudy s ohledem na zmiňovanou kauzu řízení přerušovaly.

Namítá-li stěžovatel účelový a neobjektivní omezení podkladů bezpečnostního řízení pouze na podklady, o něž se opírá usnesení o zahájení trestního stíhání, žalovaný

připomíná, že v novém řízení podklady doplnil tak, aby z jejich obsahu bylo možné učinit závěr o výskytu bezpečnostního rizika u stěžovatele. Přitom si na základě seznámení s trestním spisem a originálními podklady učinil vlastní úsudek. Protokol o výslechu svědka J. N. je jen jedním (a nikoliv stěžejním) z podkladů, z nějž ve spojení s dalšími relevantními podklady lze dovodit identifikaci stěžovatele, jakožto osoby, která na datovém nosiči zpřístupnila neoprávněné osobě audionahrávky osobností z veřejného života, manipulaci s nimi v prostředí společnosti ABL a identifikaci původce těchto záznamů.

Pokud jde o míru zdůvodnění napadených rozhodnutí, ta byla odůvodněna v rozsahu, ve kterém to ustanovení § 122 odst. 3 zákona o utajovaných informacích připouští. Ani správní soudy nejsou oprávněny v rozsudku uvádět utajované informace a mohou pouze uvést obecné zdůvodnění a případné bližší rozvedení těchto důvodů by bylo nutné označit příslušným stupněm utajení a zařadit do utajované části soudního spisu.

Varianty předkládané stěžovatelem v průběhu trestního řízení i v rámci řízení o rozkladu nelze zcela vyloučit, avšak za takto zjištěného skutkového stavu v trestní věci, kdy orgány činné v trestním řízení posoudily věc tak, jak je uvedeno v usnesení o zahájení trestního stíhání, žalovaný shledává variantu jimi předkládanou jakožto dostatečně doloženou, zatímco pro ostatní varianty vyplývající zejména z výpovědí svědků nebyla v době rozhodování žalovaného v trestním spise opora. Žalovaný za těchto okolností plnil svou preventivní roli v rámci ochrany utajovaných informací, tedy odepřít stěžovateli přístup k utajovaným informacím, neboť spisový materiál obsahuje skutečnosti, které jej sice přímo „neusvědčují“ ze závadového jednání, avšak ve svém souhrnu logicky a důvodně vyvolávají pochybnost o jeho bezpečnostní spolehlivosti, zvláště proto, že objektem chráněného zájmu jsou utajované informace, a v neposlední řadě také proto, že je zpochybněna nestrannost a řádný a svědomitý výkon služby úřední osoby.

Pokud stěžovatel namítá, že se ředitel Úřadu odchýlil od závěrů rozkladové komise, žalovaný uvádí, že odpovědnost za rozhodnutí nese ředitel žalovaného, a nikoliv komise či její členové. Navíc nejde o první a jediný případ, kdy se ředitel žalovaného takto od návrhu rozkladové komise odchýlil a soud správnost takového postupu aproboval. Nejedná se tedy o nestandardní postup a ani výslech členů rozkladové komise či ředitele žalovaného by nové poznatky do věci nevznesly, neboť svá stanoviska tyto osoby vtělily do textu svých rozhodnutí.

V daném případě trestní stíhání proti stěžovateli bylo zahájeno dne 31. 10. 2013 a v počáteční fázi trestního stíhání byl vzat i do vazby; o jeho vině nicméně nebylo dosud rozhodnuto. Stěžovatel byl na základě sdělení obvinění podle § 40 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „služební zákon“) zproštěn na dobu, než se vysvětlí, zda je vinen, výkonu služby, protože jeho ponechání ve výkonu služby by ohrožovalo důležitý zájem služby. Proti stěžovateli je vedeno trestní stíhání pro podezření ze spáchání trestné činnosti jednak ohrožující či porušující ochranu utajovaných informací, a současně zpochybňující nestranný, řádný a svědomitý výkon funkce veřejného činitele. I když v dané chvíli není zcela jisté, zda žalobce bude v uvedené trestní věci odsouzen, přesto je již jisté, že na základě shromážděných podkladů lze ve vztahu k jeho osobě mít vážné pochybnosti o jeho

přístupu k ochraně utajovaných informací, jeho loajalitě a o tom, zda se mu dá důvěřovat. Proto žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je přípustná, neboť byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatele je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Kasační stížnost současně shledal i důvodnou.

Podle § 12 odst. 1 písm. d) zákona o utajovaných informacích Úřad osvědčení fyzické osoby vydá fyzické osobě, která je bezpečnostně spolehlivá. Podle odst. 2 téhož ustanovení musí podmínky uvedené v odstavci 1 fyzická osoba splňovat po celou dobu platnosti osvědčení fyzické osoby.

Podle § 14 odst. 1 zákona o utajovaných informacích podmínku bezpečnostní spolehlivosti splňuje fyzická osoba, u níž není zjištěno bezpečnostní riziko. Podle odst. 2 písm. a) téhož ustanovení je bezpečnostním rizikem závažná nebo opakovaná činnost proti zájmům České republiky.

Podle § 101 odst. 2 zákona o utajovaných informacích, přestal-li držitel osvědčení fyzické osoby, osvědčení podnikatele nebo dokladu splňovat podmínky pro vydání takovéto veřejné listiny, Úřad její platnost zruší.

Podle § 121 odst. 3 zákona o utajovaných informacích, pokud Úřad zruší platnost osvědčení fyzické osoby, osvědčení podnikatele nebo dokladu, vydá o tom rozhodnutí a doručí jej účastníku řízení; kopii založí do bezpečnostního svazku.

Podle § 122 odst. 3 zákona o utajovaných informacích se v odůvodnění uvedou důvody vydání rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se Úřad řídil při jejich hodnocení a při použití právních předpisů. Jsou-li některé z důvodů vydání rozhodnutí utajovanými informacemi, uvede se v odůvodnění pouze odkaz na podklady pro vydání rozhodnutí a jejich stupeň utajení. Úvahy, kterými se Úřad řídil při jejich hodnocení, a důvody vydání rozhodnutí se uvedou pouze v rozsahu, ve kterém nejsou utajovanými informacemi.

Podle § 133 odst. 2 zákona o utajovaných informacích se dokazování v soudním řízení provádí tak, aby byla šetřena povinnost zachovávat mlčenlivost o utajovaných informacích obsažených ve výsledcích šetření nebo v údajích z evidencí zpravodajských služeb nebo policie. K těmto okolnostem lze provést důkaz výslechem jen tehdy, byl-li ten, kdo povinnost mlčenlivosti má, této povinnosti příslušným orgánem zproštěn; zprostit mlčenlivosti nelze pouze v případě, kdy by mohlo dojít k ohrožení nebo vážnému narušení činnosti zpravodajských služeb nebo policie; přiměřeně se postupuje i v případech, kdy se důkaz provádí jinak než výslechem. Podle odst. 3 téhož ustanovení Úřad označí okolnosti uvedené v odstavci 2, o kterých tvrdí, že ve vztahu k nim nelze zprostit mlčenlivosti, a předseda senátu rozhodne, že části spisu, k nimž se tyto okolnosti váží, budou odděleny, jestliže činnost zpravodajských služeb nebo policie může být ohrožena nebo vážně narušena; do oddělených částí spisu účastník řízení, jeho zástupce a osoby zúčastněné na

řízení nahlížet nemohou. V ostatním nejsou ustanovení zvláštního právního předpisu o dokazování, označování částí spisu a nahlížení do něj dotčena.

K problematice bezpečnostního řízení, soudního řízení o přezkumu rozhodnutí vydaného v takovém řízení i míře a možnostech dokazování v takovém řízení Nejvyšší správní soud shrnul dosavadní judikaturu k aktuálnímu zákonu o utajovaných informacích, resp. ji doplnil v rozsudku ze dne 21. 12. 2012, č. j. 7 As 117/2012-28, č. 2825/2013 Sb. NSS: „*Zákon o utajovaných informacích tedy, právě s ohledem na zvláštní charakter daného řízení, předpokládá, že určité skutečnosti, byť byly pro rozhodnutí podstatné, zůstanou účastníku řízení utajeny. Tomuto požadavku se musí přizpůsobit i hodnocení rozhodných důvodů. Je-li proti rozhodnutí o rozkladu podána žaloba, pak i soudu ukládá zákon o utajovaných informacích, aby při dokazování respektoval povinnost zachovávat mlčenlivost o utajovaných informacích obsažených ve výsledcích šetření nebo v údajích z evidencí zpravodajských služeb nebo policie (§ 133 odst. 2 zákona o utajovaných informacích). (...) Vzhledem k tomu, že neznalost důvodů negativního rozhodnutí stěžovatele omezuje, či mu dokonce znemožňuje, aby proti rozhodnutí účinně argumentoval, je soud povinen zkoumat postup a důvody rozhodnutí v úplnosti, tedy i nad rámec uplatněných žalobních bodů. Zjištěné skutečnosti ovšem i soud musí v odůvodnění svého rozhodnutí popsat jen v těch mezích, aby nepopřel smysl ochrany utajovaných skutečností. (...)*

Představa, že soud uvěří zpravodajské službě, aniž by měl možnost si ověřit, že její tvrzení spočívají na skutečných a pravděpodobně pravdivých informacích, by znamenala rezignaci na kontrolní funkci správního soudnictví vůči veřejné správě. Po zpravodajské službě není pro účely bezpečnostního řízení žádána nepochybná jistota o pravdivosti jí poskytovaných informací. V již citovaném rozsudku čj. 7 As 31/2011-101 Nejvyšší správní soud vyslovil, že posuzování informační hodnoty určitého zjištění je nutně vždy úvahou pravděpodobnostní, založenou v určité míře na odhadu. Proto někdy pro závěr o existenci bezpečnostního rizika (§ 14 odst. 3 zákona o utajovaných informacích) postačí zjištění, že je pravděpodobné, že příslušná zákonem předvídaná skutková podstata byla naplněna. Může tomu tak být ovšem pouze v případě, že taková eventualita je nejpravděpodobnějším vysvětlením skutkových zjištění a že se na základě dostupných údajů jeví být významně pravděpodobnější než jiná v úvahu připadající vysvětlení. Pro účely bezpečnostního řízení by tedy postačoval konkrétní popis zdroje získaných informací a způsobu jejich získání, včetně popisu okolností a důvodů, pro které má zpravodajská služba uvedené informace za věrohodné. Za těchto podmínek by si již soud mohl učinit úsudek, zda jsou natolik věrohodné, aby mohly zasáhnout do osudu jednotlivce tím, že na jejím základě ztratí způsobilost pro práci s utajovanými informacemi.“

Jak ovšem Nejvyšší správní soud naznačil např. v rozsudku ze dne 27. 1. 2010, č. j. 9 As 29/2009-84, závěry žalovaného, resp. městského soudu se nemohou opírat pouze podklady reprodukující informace z původních zdrojů, které nejsou součástí správního spisu, neboť jejich absence znemožňuje ověřit opodstatněnost přebíraných informací. V intencích citovaných právních závěrů je třeba posoudit i případ stěžovatele.

Předně Nejvyšší správní soud souhlasí se žalovaným v tom, že městský soud nepochybil, jestliže řízení o žalobě stěžovatele nepřerušil do doby rozhodnutí velkého senátu ESLP ve věci *Regner proti České republice*, neboť ze zvukového záznamu ústního jednání před městským soudem Nejvyšší správní soud ověřil, že možnost seznámit se

s obsahem utajované části správního spisu byla stěžovateli po informaci, že jeho obsahem jsou listiny shromážděné v trestním řízení, nabídnuta, ten však (resp. jeho zástupce) to odmítl s tím, že takové listiny jsou jim známy. V daném případě, kdy napadené rozhodnutí současně obsahuje i podrobný výčet těchto písemností, tedy stěžovatel vskutku měl (byť zprostředkovaně přes uplatnění procesních práv v souběžném trestním řízení) možnost se seznámit se správním spisem a všemi podklady, z nichž napadené rozhodnutí vychází. Otázka, zda je možné v bezpečnostním řízení odepřít účastníkovi přístup k rozhodujícím podkladům a nahradit jej přezkumem soudu nad rámec uplatněných žalobních bodů, tedy nebyla v dané situaci relevantní a po městském soudu tak nebylo důvodu vyžadovat, aby využil svého oprávnění a řízení přerušil.

Co je však žalovanému a zejména pak městskému soudu třeba vytknout, je skutečnost, že při aplikaci podle § 14 odst. 2 písm. a) zákona o utajovaných informacích v odůvodnění svých rozhodnutí nejprve nevyložili obsah neurčitého právního pojmu „závažná činnost proti zájmům České republiky“, aby bylo zřetelné, jaké typy jednání lze pod tento pojem podřadit, a bylo tak i patrno, na jaké otázky se má dokazování zaměřit. Tento nedostatek se posléze výrazně projevil v napadeném rozsudku, který patrně bezpečnostní riziko podle § 14 odst. 2 písm. a) zákona o utajovaných informacích v případě stěžovatele spatřoval již v tom, že je s ním vedeno řízení o zrušení osvědčení, popř. trestní řízení. S takovým závěrem by se však Nejvyšší správní soud ztotožnit nemohl. Aniž by měl Nejvyšší správní soud podávat definici tohoto pojmu jako první, připomíná, že skutečnost, že je s někým vedeno z moci úřední nějaké řízení, nevyžaduje z jeho strany jakoukoliv aktivitu, natož závadnou.

Před vlastní subsumpcí zjištěného skutkového stavu pod neurčitý právní pojem je tedy třeba takový pojem alespoň rámcově vymezit, což se v tomto případě nestalo a mělo to dopad i do správnosti posouzení věci městským soudem. Pro úplnost je pak třeba dodat, že bezpečnostní riziko podle některého z dalších odstavců a písmen § 14 zákona o utajovaných informacích nebylo napadeným rozhodnutím vyhodnocováno a shledáno; soudu tudíž nepřísluší jej (ani implicitně) v řízení o přezkumu napadeného rozhodnutí hodnotit. Proto také není důvodu, aby se Nejvyšší správní soud vyjadřoval k stěžovatelem namítanému rozporu takového hodnocení se zásadou presumpce neviny zakotvenou v čl. 40 odst. 2 Listiny a čl. 6 odst. 2 Úmluvy.

Pokud jde o námitku odlišného stanoviska rozkladové komise, Nejvyšší správní soud souhlasí s tím, že ze zákona o utajovaných informacích ani z jiného právního předpisu nelze dovodit závaznost tohoto stanoviska pro ředitele žalovaného. O překvapivosti odchylného rozhodnutí nelze dost dobře mluvit, protože usnesení rozkladové komise není zasíláno účastníkům řízení (ti se o něm mohou dozvědět pouze *ex post* nahlédnutím do spisu či z odůvodnění konečného rozhodnutí), a nemůže jim tak ani teoreticky založit jakékoliv legitimní očekávání stran výsledného rozhodnutí o podaném rozkladu. Odpovědnost za vydané rozhodnutí přitom skutečně leží na řediteli žalovaného, pro něhož usnesení rozkladové komise slouží „pouze“ jako inspirační zdroj. S ohledem na to je nadbytečné zjišťovat, zda odchýlení se ředitele žalovaného od stanoviska rozkladové komise v tomto případě skutečně bylo „bezprecedentní“ a krajně neobvyklou událostí, jak tvrdí stěžovatel, nebo zda šlo sice o méně častou, avšak nijak výjimečnou situaci, jak naznačuje žalovaný.

Na druhou stranu je ovšem třeba uvést, že k odchýlení se od kolektivního názoru odborníků by ředitele žalovaného měly vést dobré důvody a ač to zákon výslovně neukládá, z povahy věci by v rozsahu, v němž to ochrana utajovaných informací umožňuje, mělo odůvodnění napadeného rozhodnutí obsahovat argumentaci, která závěry rozkladové komise jako celek vyvrací (byť nemusí jít o podrobnou reakci na každý z dílčích argumentů). V opačném případě, v situaci kdy správní soud musí zákonnost napadeného rozhodnutí zkoumat *ex offo* i nad rámec žalobních bodů, je nutné uzavřít, že napadené rozhodnutí je podle okolností buď nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, nebo nezákonné.

V nynějším případě se přitom Nejvyšší správní soud shoduje s názorem vyjádřeným rozkladovou komisí, která upozornila, že ze spisu není zřejmé, proč žalovaný považuje výpověď utajovaného svědka, o němž mu není nic známo, za natolik věrohodnou, že pouhá jeho tvrzení mu postačují k závěru o důvodném podezření z existence bezpečnostního rizika u stěžovatele. Přitom odlišné varianty uváděné stěžovatelem nelze *a priori* považovat za nerealistické, nepravděpodobné nebo účelově konstruované a spis současně neobsahuje nic, z čeho by bylo možné dovodit, jak se žalovaný s těmito eventualitami vypořádal a proč je považuje za méně pravděpodobné oproti variantě uváděné utajovaným svědkem.

Ředitel žalovaného přitom v napadeném rozhodnutí pouze zcela nekonkrétně konstatuje, že stav věci byl zjištěn v rozsahu nezbytném pro rozhodnutí, protože žalovaný v novém řízení doplnil podkladové materiály a závěr žalovaného o výskytu shledaného bezpečnostního rizika tak má ve spisovém materiálu dostatečnou podporu. Tím však na problém nastíněný rozkladovou komisí nijak neodpověděl.

Stěžovatel přitom na tyto nedostatky v podkladech založených ve spise zcela přesně ve svých kasačních námitkách poukazuje. Aniž by Nejvyšší správní soud byl oprávněn sdělovat něco bližšího k obsahu listin, lze říci, že ve spisu je vedle usnesení o zahájení trestního stíhání stěžovatele zařazena pouze trojice původních zdrojů vztahujících se k jednání, jež je stěžovateli kladeno za vinu. Jedině výpověď utajovaného svědka V. S., vyslechnutého za přítomnosti soudce v trestním řízení (o jehož charakteristikách, z nichž by si soud mohl učinit závěr o jeho věrohodnosti, však nelze téměř nic zjistit), spojuje osobu stěžovatele s únikem audiozáznamů. Zbylé dva podklady v podobě znaleckého posudku včetně souvisejících listin a v podobě výslechu utajovaného svědka J. N. pouze dokládají původ audiozáznamů a jejich výskyt v ABL, k osobě stěžovatele však žádný vztah nemají.

Součástí spisu je přitom i vyjádření stěžovatele, které žalovaný zcela správně stěžovateli umožnil s ohledem na jeho obsah zahrnující též utajované informace učinit v režimové místnosti. Stěžovatel přitom v návaznosti na skutečnost, že popírá, že by se dopustil jednání, jež je mu kladeno za vinu, v tomto vyjádření poukázal na celou řadu dalších cest, jimiž mohly audiozáznamy uniknout, a to i v době, kdy ještě dle jeho tvrzení nemusely mít charakter utajované informace. Byť některé z těchto možností se i bez podrobnějšího zkoumání zdrojových podkladů mohou jevit jako málo pravděpodobné, stěžovatel ve vyjádření uvádí i varianty, které nelze *a priori* označit za zcela

nepravděpodobné, přičemž vyjádření na jejich podporu obsahuje i zcela konkrétní odkazy na důkazy provedené v trestním řízení (zejména na výpovědi svědků). Tyto výpovědi jsou však ve správním spise zachyceny buď jen zprostředkovaně a okrajově prostřednictvím jejich shrnutí (často jen dílčího s vynecháním pasáží, na něž stěžovatel odkazuje) v usnesení o zahájení trestního stíhání, nebo se ve spise nenacházejí vůbec, třebaže s ohledem na konkrétní povahu odkazů ve vyjádření lze důvodně předpokládat jejich existenci v trestním spise. Stěžovatel v této souvislosti odkazuje také na dokument ze dne 26. 3. 2012, č. j. ČTS:T3-14/2012-BIS-5 opr. 1-2, který měl dne 2. 7. 2014 žalovaný převzít od Městského státního zastupitelství v Praze. Nejvyšší správní soud zaznamenal ve správním spise listiny dokladující pohyb tohoto dokumentu, samotný dokument, který stěžovatel označuje za klíčový pro jeho obhajobu, však obsahem utajované části spisu není, z ničeho se nejeví, že by byl žalovaným vyhodnocen (a to ani v utajované části spisu), a soud také neměl možnost jeho obsah a význam pro stěžovatele posoudit.

Pokud tedy městský soud odkazoval na skutečnost, že postačuje posoudit existenci rizika na straně stěžovatele prostřednictvím pravděpodobnostního vyhodnocení možných variant, mohl mít pravdu v tom, že za daného stavu správního spisu se jeví jako nejpravděpodobnější varianta předkládaná žalovaným. To však pouze proto, že na rozdíl od závěrů prezentovaných v usnesení o zahájení trestního stíhání žalovaný k tvrzením stěžovatele nezahrnul do správního spisu konkrétní zdrojové podklady, které by umožnily soudu ověřit pravděpodobnostní charakteristiky stěžovatelem předkládaných variant. Na tyto konkrétní podklady stěžovatel odkázal ještě před vydáním napadeného rozhodnutí, nejedná se tedy o tvrzení a podklady, které by soud nemohl či neměl vzít do úvahy s ohledem na ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s. Naopak žalovaný, resp. jeho ředitel, a následně i městský soud byl povinen tato tvrzení na základě stěžovatelem konkrétně označených důkazních prostředků vyhodnotit (nejlépe v příloze rozhodnutí založené v utajované části spisu), pro což bylo nezbytnou podmínkou i to, aby také tyto důkazní prostředky učinil součástí správního spisu (jeho utajované části, a to případně s přihlédnutím ke stupni utajení jednotlivých podkladů i uložených odděleně na místech s odpovídajícím režimovým zabezpečením a dostupných na vyžádání příslušné úřední osoby, resp. rozhodujících soudců).

Vzhledem k opominutí těchto zdrojových informací tak skutečně lze přisvědčit stěžovateli, že rozhodování žalovaného se jeví být jednostranným a nevyváženým. Hájí-li se žalovaný tím, že není povinen rozhodovat ve věci v souladu se zásadou „v pochybnostech ve prospěch“ (*in dubio pro reo*), má sice pravdu, avšak míjí se s podstatou věci. Důvodem zrušení osvědčení stěžovatele bylo (jen a pouze) jednání, které mu bylo vytýkáno usnesením o zahájení trestního stíhání, proto se žalovaný musel zabývat otázkou, zda se takového jednání stěžovatel dopustil. Na rozdíl od trestního řízení mu v tomto směru stačí pouze pravděpodobnostní závěr (zákon vyžaduje vyhodnocení takového jednání v bezpečnostním řízení, a proto případný závěr o jeho existenci – s přihlédnutím k odlišnému důkaznímu standardu a nezávaznosti tohoto závěru pro jiná řízení, včetně trestního – nelze považovat za rozporný s čl. 40 odst. 2 Listiny), nicméně v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu musí jít o variantu nejpravděpodobnější, přičemž takový závěr musí být učiněn se znalostí zdrojových podkladů. Takové vyhodnocení přitom může být přesvědčivé jen tehdy, vycházel-li správní orgán ze znalosti podkladů vztahujících se ke všem variantám, které potenciálně

přicházejí do úvahy. Byť tedy žalovaný není povinen vést dokazování v míře odpovídající trestnímu řízení, v případě existence více možných variant skutkového děje (z nichž jen některá vyvolává vznik bezpečnostního rizika) a s přihlédnutím k závažnosti a konkrétnosti argumentace účastníka řízení nelze vyloučit, že učinění pravděpodobnostního závěru může vyžadovat v některých případech i rozsáhlejší zjišťování, jako je tomu dle všeho v tomto případě.

Městský soud tedy kromě nedostatečného vymezení neurčitého právního pojmu, který aplikoval (což je ostatně vada, kterou trpěla již rozhodnutí žalovaného), také pominul, že rozhodnutí ředitele žalovaného je zatíženo vadou řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž v napadeném správním rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech. V situaci, kdy správní orgán opomenul shromáždit a vyhodnotit též podklady, jichž se stěžovatel dovolává na svou obranu, je totiž závěr o skutkovém stavu nutně předčasný.

Jelikož podklady pro závěr městského soudu i ředitele žalovaného o skutkovém stavu byly shledány neúplnými a městský soud by v novém žalobním řízení nemohl učinit nic jiného, než napadené rozhodnutí zrušit, Nejvyšší správní soud postupoval podle § 110 odst. 2 písm. a), § 76 odst. 1 písm. b) a § 78 odst. 4 s. ř. s. a současně se zrušením napadeného rozsudku zrušil pro nezákonnost také napadené rozhodnutí s tím, že žalovanému věc vrátil k dalšímu řízení.

V dalším řízení bude žalovaný vázán shora vysloveným právním názorem, a pokud by i za situace, kdy již doba platnosti osvědčení stěžovatele uplynula, ve věci shledal podmínky pro meritorní projednání věci, bude nutné, aby podklady řízení doplnil i o podklady vztahující se k těm variantám úniku, na které stěžovatel ve svém vyjádření poukazuje, tak aby bylo možné jednotlivé varianty odpovědně a objektivně vyhodnotit, co do jejich pravděpodobnosti. V takovém případě by neměl opomenout do spisu (byť třeba do oddělené části uložené v souladu s požadavky na ochranu v ní obsažených utajovaných informací) doplnit ani dokument ze dne 26. 3. 2012, č. j. ČTS:T3-14/2012-BIS-5 opr. 1-2, jejž se stěžovatel dovolává, a prověřit eventuální podklady, které se v souvislosti s ním nabízí k otázkám relevantním z hlediska prověřovaného bezpečnostního rizika. Pokud by přitom žalovaný setrval na právní kvalifikaci podle § 14 odst. 2 písm. a) zákona o utajovaných informacích, bude současně třeba, aby v takovém případě v odůvodnění svého rozhodnutí také vyložil obsah neurčitého právního pojmu „závažná činnost proti zájmům České republiky“, aby byla zřetelná jeho právní úvaha při subsumpci skutkového stavu zjištěného v doplněném dokazování pod toto ustanovení zákona.

Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. „[r]*ozhodl-li Nejvyšší správní soud současně o odmítnutí návrhu, zastavení řízení, o postoupení věci nebo způsobem podle odstavce 2, rozhodne i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu.*“ Jelikož kasační stížnost byla plně úspěšná, stěžovatel má nárok na náhradu nákladů řízení o žalobě i o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 věta první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Za řízení před krajským soudem stěžovateli náleží náhrada nákladů řízení v celkové částce 15.342,- Kč. Tato částka sestává z náhrady nákladů na právní zastoupení ve výši 12.342,- Kč odpovídající mimosmluvní odměně právního zástupce za tři úkony právní

služby po 3.100,- Kč [převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby a účast na jednání před soudem v trvání do dvou hodin dle § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) ve spojení s § 7 bodem 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších přepisů (dále jen „advokátní tarif“)] a třem paušálním částkám jako náhradě hotových výdajů po 300,- Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Nejvyšší správní soud nehodnotil jako samostatný úkon písemné doplnění žaloby ze dne 26. 8. 2014, neboť nic nebránilo zástupci žalobce zahrnout tuto argumentaci již do původní žaloby; obdobně soud samostatně nepřiznal samostatnou náhradu za sepis návrhu na přerušení řízení, neboť tento úkon zástupce žalobce učinil v rámci ústního jednání ve věci samé. Vzhledem k tomu, že soud ověřil, že společnost, v níž zástupce stěžovatele vykonává advokacii, je plátcem daně z přidané hodnoty, jeho odměna se zvyšuje o náhradu za tuto daň (§ 57 odst. 2 s. ř. s.) vypočtenou sazbou 21 % z předchozích částek, tj. o 2.142,- Kč. Součástí nákladů řízení je konečně i soudní poplatek za žalobu ve výši 3.000,- Kč.

Za řízení před Nejvyšším správním soudem stěžovateli náleží náhrada nákladů řízení v souhrnu za 9.114,- Kč. V řízení o kasační stížnosti má procesně úspěšný stěžovatel právo na náhradu nákladů na právní zastoupení ve výši 4.114,- Kč představovaných odměnou právního zástupce za jeden úkon právní služby (sepis kasační stížnosti) ohodnocený podle § 11 odst. 1 písm. d) a § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu částkou ve výši 3.100,- Kč a jednou paušální částkou jako náhradou hotových výdajů ve výši 300,- Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), k čemuž je třeba přičíst náhradu za 21 % daň z přidané hodnoty podle § 57 odst. 2 s. ř. s. z předchozích částek ve výši 714,- Kč. Žalobci náleží také náhrada soudního poplatku za kasační stížnost ve výši 5.000,- Kč.

Celkem tedy přiznaná náhrada nákladů řízení činí za řízení v obou stupních 24.456,- Kč a žalovaný je povinen ji uhradit v přiměřené lhůtě, kterou Nejvyšší správní soud stanovil v trvání 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. května 2017

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu